

GRADA

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historijuBroj 60
Godina XXX
Novembar, 2025.
[str. 159-166]

© Monos 2025

Privredna slika Gračanice, 2024. godine – kratak pregled

Prof. dr. Omer Hamzić (priredio)

Na osnovu službene informacije o aktuelnim privrednim kretanjima za 2024. godinu, koju je Gradsko vijeće razmatralo 28. 8.2025. godine, ovaj prilog donosi dokumentarni prikaz stanja privrede Grada Gračanice u prethodnoj godini dinamičnih promjena i stabilnog rasta. Tekst se oslanja na zvanične pokazatelje, ali nastoji da prikaže širu sliku – duh gračaničkog poduzetništva, odnos između industrije, trgovine i poljoprivrede, te izazove koji stoje pred lokalnom ekonomijom. Ove informacije prezentiraju se Vijeću jednom godišnje s ciljem da posluže lokalnim organima uprave kao orijentir za donošenje kvalitetnih odluka i mjera za unapređenje poslovnog okruženja.

Ključne riječi: Gračanica, privreda, industrija, izvoz, zaposlenost, poljoprivreda, investicije, razvoj.

PRIVREDA IZMEĐU KONTINUITETA I PROMJENA

Privredna slika Gračanice u 2024. godini zadržava jasne obrise grada sa dinamičnom privredom, ali pokazuje i znakove transformacije. Na osnovu Indeksa razvijenosti, koji mjeri ekonomski nivo jedinica lokalne samouprave u Federaciji BiH, Gračanica se nalazi na **22. mjestu od 79 gradova i općina**, a u okviru Tuzlanskog kantona zauzima **drugo mjesto**, odmah iza Tuzle. Ovaj rezultat ne dolazi slučajno. On je posljedica dugogodišnje privredne tradicije, stabilne poslovne kulture i osjećaja lokalne odgovornosti koji je u Gračanici dio identiteta – gotovo onoliko koliko su to čaršija, škola ili stadion.

Brojke same po sebi svjedoče o snazi privrede: **507 firmi** podnijelo je finansijske izvještaje za 2024. godinu, s ukupno **8.194 zaposlenih**, što znači rast i u broju subjekata i u zapošljavanju. Gotovo trećina svih firmi pripada prerađivačkoj industriji, još jedna trećina trgovini, dok građevinarstvo, energetika i usluge čine preostali dio strukture. Ovaj odnos govori da Gračanica i dalje ostaje grad koji stvara, proizvodi i izvozi, a ne samo posreduje u prometu robe.

Ukupni prihod privrede iznosio je **1,29 milijardi KM**, što je treća uzastopna godina u kojoj gračanička privreda prelazi simboličnu granicu od milijardu maraka. Ostvarena dobit, od **150,9 miliona KM**, potvrđuje stabilnost i profitabilnost poslovanja. Najveći udio u prihodima i dalje ima prerađivačka industrija (42 posto), zatim trgovina (34 posto) i građevinarstvo (12 posto). (Pregled najuspješnijih firmi prema ukupnom prihodu, dobiti i prihodu po zaposlenom vidi u tabelarnom prilogu na kraju ovog članka)

NOSITELJI INDUSTRIJSKOG IDENTITETA

Mala i srednja preduzeća čine srž privrednog tkiva Gračanice. Više od tri četvrtine poslovnih subjekata zapošljava do deset radnika, a samo pet kompanija – *Motorex*, *Zeka-Comerc*, *Širbegović*, *Edo Slad* i *Fortunatto* – premašuje brojku od 250 zaposlenih. One predstavljaju industrijski

stub grada i nose glavninu izvoza, zapošljavanja i investicija. Njihov rast posljednjih godina nije samo ekonomska činjenica, nego i simbol kontinuiteta jedne lokalne radne kulture u kojoj su iskustvo, znanje i inicijativa važniji od veličine tržišta.

Gračanička privreda, od zanatskih radionica do savremenih proizvodnih hala, karakteristična je po visokom stepenu prilagodljivosti. Male firme brzo mijenjaju profil proizvodnje, reaguju na tržišne promjene, a industrijski pogoni uvode nove mašine i digitalne alate. Uvođenje CNC tehnologije, automatiziranih linija i kompjuterskih sistema upravljanja više nije izuzetak nego pravilo. Time se potvrđuje stari gračanički princip – da napredak ne dolazi od čekanja, nego od pokušaja.

IZVOZ KAO MJERA ZRELOSTI

Gračanica je već dugo prepoznata kao grad sa izvosno orijentisanom ekonomijom. U 2024. godini izvezeno je robe u vrijednosti od **328,3 miliona KM**, dok je uvezeno **333,9 miliona KM**. Iako je time ostvaren blago negativan saldo, pokrivenost uvoza izvozom od **98,3 posto** svrstava Gračanicu među najuspješnije sredine u Federaciji BiH. Po izvozu po stanovniku (7.416 KM) grad je **treći u kantonu**, odmah iza Lukavca i Gradačca. Ovi podaci nisu samo finansijska bilansa, već i dokaz da lokalne firme uspješno drže korak s regionalnim tržištima i da grača-

nički proizvodi imaju ime i potražnju i izvan granica Bosne i Hercegovine.

RAD I ŽIVOTNI STANDARD

Rast zaposlenosti nastavljen je i u 2024. godini. U privredi je radilo **8.194 ljudi**, a stepen zaposlenosti radno aktivnog stanovništva iznosi **36,8 posto**. Stopa nezaposlenosti smanjena je na **36,9 posto**, što Gračanicu svrstava na drugo mjesto u kantonu, odmah iza Tuzle. Prosječna neto plata iznosila je **1.010 KM**, što je gotovo dvostruko više nego prije petnaest godina, ali i dalje ispod prosjeka Federacije BiH. Ipak, za grad koji se razvija iznutra, bez velikih vanjskih investitora, takav rast ima dublje značenje – on potvrđuje održivost lokalne ekonomije koja se oslanja na vlastiti rad i poduzetničku energiju.

POLJOPRIVREDA I RURALNI RAZVOJ

Iako dominira industrija, poljoprivreda i dalje predstavlja važnu polugu privrednog razvoja grada. Ukupno poljoprivredno zemljište obuhvata oko **13.200 hektara**, od čega 84 posto pripada privatnim vlasnicima. Registrirano je **3.505 gazdinstava**, većinom porodičnih, dok poljoprivredna zadruga "Gračanka", osnovana još 1954. godine, ostaje jezgro organizirane proizvodnje voća i povrća. Plodovi gračaničkih voćnjaka i bašča – šljiva, višnja, kruška, jabuka,

kornišon, kupus, paprika i luk – i dalje nalaze put do evropskih tržišta.

Ukupne **novčane podrške poljoprivredi** u 2024. godini iznosile su **5,52 miliona KM**, što predstavlja izvjesno povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Od toga je 4,08 miliona stiglo iz federalnog budžeta, 1,44 miliona iz kantonalnog, a 279 hiljada KM iz gradskog budžeta. Sredstva su najvećim dijelom usmjerena na govedarstvo, peradarstvo, pčelarstvo i plasteničku proizvodnju. Projekat izgradnje 20 plastenika u saradnji s organizacijom *Muslim Aid Association* pokazao je da lokalna zajednica prepoznaje važnost diverzifikacije poljoprivredne proizvodnje i ekonomskog osnaživanja ruralnog stanovništva.

Pored finansijske podrške, Grad je u saradnji s Federalnim ministarstvom poljoprivrede preuzeo i raspodijelio **33.662 litre goriva** za 144 gazdinstva, te finansirao protivgradnu zaštitu i rad Udruženja poljoprivrednika i inženjera. Takva sinergija između institucija, lokalnih udruženja i pojedinaca daje prepoznatljiv ton gračaničkom modelu ruralnog razvoja – praktičnom, racionalnom i usmjerenom na rezultat.

INVESTICIJE I RAZVOJNI HORIZONTI

Gračanica i dalje privlači investitore. Prema gradskoj statistici, od 2011. do 2024. godine izgrađeno je **148 novih proizvodno-poslovnih objekata**,

ukupne površine od **252.204 m²**, s prosjekom od gotovo 20 hiljada kvadratnih metara godišnje. Najveći broj novih pogona nalazi se u gradskoj poslovnoj zoni i naseljima Stjepan Polje i Donja Orahovica, gdje se oblikuje novi industrijski pejzaž.

Ovaj kontinuirani investicioni ciklus svjedoči o povjerenju koje privrednici imaju u lokalnu upravu i u stabilnost poslovnog ambijenta. Iako su prepreke i dalje prisutne – od složene administracije do visoke fiskalne presije – poduzetnički duh ostaje najjači kapital Gračanice.

ZAKLJUČAK

Gledano u cjelini, 2024. godina potvrđuje da je Gračanica grad čvrstog ekonomskog temelja i živog

privrednog ritma. Njena privreda diše punim plućima – između tradicionalne radne etike i savremenih industrijskih izazova. U tom spoju iskustva i inovacije, zanata i tehnologije, lokalna ekonomija pronalazi ravnotežu.

Zato ovaj prilog ne treba čitati samo kao skup brojki, nego kao svjedočanstvo o kontinuitetu jednog načina života – onog u kojem se rad i znanje pretvaraju u razvoj, a lokalna čaršija u trajnu fabriku ideja. Gračanica i dalje ostaje ono što je bila: grad koji od posla i rada gradi svoj identitet i svoju budućnost.

SUMMARY

ECONOMIC PROFILE OF GRAČANICA, 2024 – A BRIEF OVERVIEW

Based on the official report on current economic trends for 2024, which was reviewed by the City Council on August 28, 2025, this article provides a documentary overview of the economic situation of the City of Gračanica during a year of dynamic changes and steady growth. Although grounded in official indicators, the text seeks to present a broader picture—the spirit of Gračanica's entrepreneurship, the relationship between industry, trade, and agriculture, and the challenges facing the local economy. These reports are presented to the Council once a year with the aim of serving local administrative bodies as a guideline for making informed decisions and measures to improve the business environment.

Prilog
**Pregled najuspješnijih firmi prema ukupnom
prihodu, dobiti i prihodu po zaposlenom**

*Tabela 1. Najuspješnije firme u gradu Gračanica prema visini ukupnog prihoda u
periodu 2022.-2024. godine*

Naziv kompanije	Prihod KM			% ukupnih prihoda u ukupnom prihodu privrede grada		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
"MOTOREX" D.O.O.	71.488.626	86.703.231	100.550.694	6,35	7,56	7,81
"ZEKA-COMERC" D.O.O.	66.234.357	75.079.282	79.687.563	5,88	6,55	6,19
"TRGOVIR" D.O.O.	79.563.991	68.133.286	67.967.259	7,06	5,94	5,28
"ŠIRBEGOVIĆ INŽENJERING" D.O.O.	70.410.257	63.831.820	63.831.820	6,25	5,57	4,96
BERRY SUPERFOS BALKAN D.O.O.	56.098.868	50.535.773	56.147.700	4,98	4,41	4,36
"EDO-SLAD" D.O.O.	32.045.836	37.565.217	42.571.108	2,84	3,28	3,31
DOO "NASKO"	31.592.568	32.515.684	38.710.334	2,8	2,84	3,01
"SUMAN" D.O.O.	30.611.551	32.677.617	30.757.985	2,72	2,85	2,39
ROADING D.O.O.	14.916.997	22.596.768	25.568.346	1,32	1,97	1,99
"VARIPLAST" D.O.O.	22.897.425	22.214.982	23.432.081	2,03	1,94	1,82
"ISOWOOD" D.O.O.	25.966.390	26.631.692	22.497.771	2,3	2,32	1,75
"PLAMINGO" D.O.O.	25.054.550	21.531.169	20.477.365	2,22	1,88	1,59
„Z.Z. "GRAČANKA" P.O. GRAČANICA	9.323.622	12.163.838	17.510.419	0,83	1,06	1,36
"TEHNA" D.O.O.	10.170.855	11.862.143	17.134.463	0,9	1,03	1,33
"TERRASIT INSULATION" D.O.O.	22.241.479	19.710.309	15.846.450	1,97	1,72	1,23
"INDEX" D.O.O.	15.128.749	15.522.130	15.237.977	1,34	1,35	1,18
"PLASTOFLEX" D.O.O.	11.161.685	12.496.155	13.530.808	0,99	1,09	1,05
SAGRA D.O.O.	5.754.273	11.791.430	13.455.903	0,51	1,03	1,04
MDM METAL BH d.o.o.	14.551.037	12.239.662	12.570.267	1,29	1,07	0,98
RADIUS D.O.O. Gračanica	11.543.991	10.281.480	12.322.364	1,02	0,90	0,96
Ukupan prihod 20 najuspješnijih	626.759.129	646.085.691	689.810.701			
Ukupan prihod u privredi Grada	1.126.681.397	1.146.682.838	1.287.966.192			

Izvor: Company Wall d.o.o.

Tabela 2. Najuspješnije firme prema visini ukupne dobiti prije oporezivanja u periodu 2022.-2024. godine

Naziv kompanije	Ukupna dobit KM			% dobiti u ukupnoj dobiti privrede grada		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
"MOTOREX" D.O.O.	16.102.704	18.889.436	24.966.419,00	13,77	16,35	16,54
"ŠIRBEGOVIĆ INŽENJERING" D.O.O.	7.131.745	10.703.953	11.662.224,00	6,1	9,27	7,73
BERRY SUPERFOS BALKAN D.O.O.	7.014.519	6.612.542	10.542.500,00	6	5,73	6,98
"EDO-SLAD" D.O.O.	4.055.007	5.120.697	6.452.873,00	3,47	4,43	4,28
"ZEKA-COMERC" D.O.O.	4.387.577	3.972.762	5.966.755,00	3,75	3,44	3,95
"TRGOVIR" D.O.O.	7.340.647	3.645.149	4.888.672,00	6,28	3,16	3,24
RADIUS D.O.O. Gračanica	163.458,00	238.534,00	4.566.453,00	0,14	0,21	3,03
ISOWOOD D.O.O. Gračanica	3.822.244,00	3.721.669,00	3.357.465,00	3,27	3,22	2,22
"INDEX" D.O.O.	2.741.723,00	392.274,00	2.717.874,00	2,34	0,34	1,80
ALIBEGOVIĆ PLAST D.O.O. Gračanica	3.297.042,00	4.328.438,00	2.496.583,00	2,82	3,75	1,65
"SUMAN" D.O.O.	3.297.042	4.328.438	2.496.583,00	2,82	3,75	1,65
"TEHNA" D.O.O.	933.653	1.126.847	2.402.759,00	0,80	0,98	1,59
MIGDRILLING D.O.O. GRAČANICA	179.193,00	637.600,00	2.011.106,00	0,15	0,55	1,33
DOO "NASKO" GRAČANICA	1.430.634,00	696.024,00	2.000.081,00	1,22	0,60	1,33
ROADING D.O.O.	393.472	1.570.806	1.941.336,00	0,34	1,36	1,29
BEMA BA D.O.O.	1.000.297	1.358.032	1.908.583,00	0,86	1,18	1,26
TRING D.O.O.	1.419.719	2.035.796	1.834.032,00	1,21	1,76	1,22
AMBRA D.O.O.	1.932.418	3.098.825	1.785.372,00	1,65	2,68	1,18
SAGRA D.O.O. Gračanica	422.490,00	886.780,00	1.768.856,00	0,36	0,77	1,17
GRAPKIC PREVOZ d.o.o	372.417,00	362.708,00	1.765.596,00	0,32	0,31	1,17
Ukupna dobit 20 kompanija sa najvećom dobiti	69.534.962	77.505.791	97.534.146			
Ukupna dobit privrede Grada	116.980.000	115.463.000	150.938.643			

Izvor: Company Wall d.o.o.

Tabela 3. Najuspješnije firme prema visini dobiti prije oporezivanja po zaposlenom u periodu 2022.-2024. godini

R.B.	Naziv kompanije	Broj zaposlenih			Prihodi po zaposlenom KM		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
1	GRAPKIC PREVOZ d.o.o. za prevoz i organizaciju specijalnih i vangabaritnih tereta	7	5	5	53.202	72.542	353.771
2	"POGREBNIŠTVO BABAJIĆ" D.O.O.	1	1	1	196.554	251.698	295.159
3	"NFE MUSTAJBAŠIĆ" D.O.O. GRAČANICA	3	3	2	31.223	3.996	292.881
4	"MIGDRILLING" D.O.O. GRAČANICA	8	5	7	22399,13	127.520	287.301
5	TELETHINGS D.O.O. GRAČANICA	5	4	5	132082,6	248.682	276.825
6	PEGASUS BOSNA D.O.O. GRAČANICA	1	2	1	188.955	69.005	202.270
7	"RADIUS" D.O.O. GRAČANICA	36	34	23	4.541	7.016	198.541
8	"UTILIKKO" D.O.O. GRAČANICA	3	6	7	0	72.550	189.506
9	"BOSNA-KOM" D.O.O. GRAČANICA, STJEPAN POLJE	6	6	6	11.815	48.735	180.556
10	"AMBRA" D.O.O. GRAČANICA	15	13	11	128.828	238.371	162.307
11	TCORE D.O.O. GRAČANICA	0	0	1	0	0	154.152
12	"BIOPILE" D.O.O. GRAČANICA	2	2	2	83.922	24.352	148.744
13	"ANAREA" D.O.O. GRAČANICA	1	1	1	111.801	133.605	137.532
14	"RENTIMO" D.O.O. GRAČANICA	0	1	1	0	88.735	128.290
15	"ECO ENERGY" D.O.O GRAČANICA	3	3	3	90.361	163.264	126.681
16	HURIĆ TRANSPORT DOO GRAČANICA	1	1	2	41.350	116.941	109.386
17	"KAFE DO" D.O.O. GRAČANICA	2	3	3	119.092	88.374	109.178
18	"TOPTIER CONNECT" D.O.O. GRAČANICA	1	1	1	270.348	249.439	94.739
19	M&S TECHNIK D.O.O. GRAČANICA	2	4	5	36.155	27.031	91.514
20	BAUMING D.O.O. DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU GRAĐEVINSKOG MATERIJALA, INŽINJERING, GRAĐENJE I PROMET	7	8	5	25.323	47.997	90.480
Ukupno zaposlenih		104	103	92			

Izvor: Company Wall d.o.o.

